

Δ Η Μ Ο Σ   Κ Α Ρ Π Α Θ Ο Υ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ   ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ   ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΩΝ

2 0 2 2

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Άρθρο 1^ο Η λειτουργία γενικά των δημοτικών κοιμητηρίων διέπεται από τις παρακάτω διατάξεις:

- 1) Το άρθρο 19 του από 24-9-1958 Β.Δ/τος.
- 2) Τους Α.Ν 445 και 582/1968.
- 3) Το άρθρο 11 του Ν.Δ. 318/1969.
- 4) Το Π.Δ 933/1975.
- 5) Τον Ν.547/1977.
- 6) Την ΚΥΑ 1210/1978 (ΦΕΚ 424 Β/ 10-5-78) των Υπουργών Εσωτερικών & Κοινωνικών Υπηρεσιών.
- 7) Τα άρθρα 966 και 970 του Α. Κώδικα.
- 8) Ν. 3463/2006 : κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
- 9) Ν. 3852/2010 : Νέα αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης

Άρθρο 2^ο Η ταφή των νεκρών γίνεται υποχρεωτικά μέσα στα δημοτικά κοιμητήρια και σε χώρους που παραχωρούνται για αυτό το σκοπό. Η ταφή επιτρέπεται δώδεκα (24) ώρες μετά από την νόμιμη πιστοποίηση του θανάτου και σε περίπτωση νεκροτομής αμέσως μετά από αυτήν.

Άρθρο 3^ο Οι παραχωρούμενοι χώροι (τάφοι) για την ταφή των νεκρών μέσα στα δημοτικά κοιμητήρια καθορίζονται από σχεδιαγράμματα (τοπογραφικά) που εκπονούνται από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Δήμου, και εγκρίνονται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Τα παραπάνω τοπογραφικά εφαρμόζονται πιστά και καμιά απολύτως παρέκκλιση από αυτά και ρυμοτομία των χώρων επιτρέπεται. Σε περίπτωση παραβίασης των σχεδίων από κατασκευαστές τάφων το Δημοτικό Συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να απαγορεύει την είσοδό των κατασκευαστών αυτών, στους χώρους των κοιμητηρίων. Δεν επιτρέπεται καμιά προσθήκη τάφου σε βάρος της ρυμοτομίας του χώρου.

Άρθρο 4^ο Δύναται να παραχωρούνται χώροι στα δημοτικά κοιμητήρια προς σύσταση οικογενειακών τάφων, υπό τον όρο υπάρξεως ειδικού καθορισμένου χώρου και καταβολής του αναλογούντος δικαιώματος. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου μπορεί να μη παραχωρείται χώρος για σύσταση και κατασκευή οικογενειακού τάφου, όταν οι δυνατότητες από πλευράς χώρων κοιμητηρίων και πληθυσμού Δήμου και Δημοτικών Διαμερισμάτων δεν το επιτρέπουν. Η σύσταση και η παραχώρηση οικογενειακού τάφου ενεργείται αποκλειστικά στο όνομα του αιτούντος, (άρθρο 3 Α.Ν 582/68), θεωρείται δε ολοκληρωμένη από της καταβολής στο Δημοτικό Ταμείο του σχετικού δικαιώματος και της εκδόσεως της παραχωρητηρίου πράξεως από το αρμόδιο όργανο του Δήμου.

Άρθρο 5^ο Τα κοιμητήρια χαρακτηρίζονται, ως πράγματα εκτός συναλλαγής. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 966 και 970 του Α. Κώδικα δύναται να αποκτάται ιδιαίτερο ιδιωτικό δικαίωμα (ειδικό δικαίωμα) επί ορισμένου χώρου ταφής (άρθρο 3 παρ. 1 Α.Ν 582/1968). Η παραχώρηση ιδιαίτερου δικαιώματος ταφής εκ μέρους του Δήμου αποτελεί διοικητικής φύσεως παραχώρηση άδειας χρήσεως δημοτικού πράγματος. Ο χώρος επί του οποίου παραχωρείται δικαίωμα χρήσης, δεν αποτελεί περιουσιακό στοιχείο εκείνου προς τον οποίο έγινε η παραχώρηση και ως εκ' τούτου απαγορεύεται η μεταβίβασή του σε ειδικούς (πώληση, δωρεά,

ανταλλαγή κ.λ.π.) και καθολικούς (κληρονομιά, διαθήκη κ.λ.π.) διαδόχους του (άρθρο 3 παρ. 2. του Α.Ν 582/1968).

Δικαίωμα ταφής στον οικογενειακό τάφο έχουν : α) Εκείνος προς τον οποίο έγινε η παραχώρηση, β) ο/η σύζυγός του, γ) οι κατ' ευθείαν γραμμήν ανιόντες ή κατιόντες αυτού, δ) τα νόμιμα θετά νομιμοποιηθέντα αναγνωρισθέντα δικαστικά και εξώδικα και υιοθετημένα τέκνα του και οι κατιόντες των τέκνων και οι σύζυγοι αυτών, ε) ο πατέρας του και η μητέρα του και ο πατέρας ή μητέρα της συζύγου του/ή της συζύγου της (πεθερός – πεθερά), στ) οι αδελφοί ή αδελφές (άγαμοι που δεν έχουν δική τους οικογένεια), υπό τον όρο της έγγραφης συγκατάθεσής του και αν δεν υπάρχει αυτός, έγγραφης συγκατάθεσης του συζύγου του ή της συζύγου του ή των κατιόντων αυτού (άρθρο 3. παρ. 3 του Α.Ν 582/1968) της αγαμίας και άνευ ίδιας οικογένειας αποδεικνυόμενης με δημόσια έγγραφα. Δικαίωμα χρήσεως ταφής έχει αυτός ή αυτή εκ των πρώην συζύγων, στον οποίο έχει γίνει η παραχώρηση, σε περίπτωση λύσεως του γάμου. Ο βαθμός συγγένειας προς το αρχικό δικαιούχο των ενταφιαζομένων αποδεικνύεται από έγγραφο δημόσιας ή δημοτικής αρχής, ή από ένορκο βεβαίωση δύο μαρτύρων ενώπιον αρμόδιας αρχής.

Άρθρο 6° Δύναται να επιτραπεί η αναγνώριση δικαιώματος πενταετούς ταφής σε οικογενειακό τάφο και προσώπων μη συνδεμένων συγγενικά με τον αρχικό δικαιούχο και τον σύζυγο ή την σύζυγο αυτού, ύστερα από προηγούμενη έγγραφη συγκατάθεση του αρχικού δικαιούχου και όταν αυτός δεν υπάρχει από τον ή την σύζυγο και τους κατιόντες του και υπό τον όρο της καταβολής ιδιαίτερου δικαιώματος ίσο προς το ½ του απαιτούμενου ποσού για την παραχώρηση δικαιώματος συστάσεως οικογενειακού τάφου. Αυτή ή αναγνώριση παρέχει δικαίωμα χρήσεως μόνο στο πρόσωπο που αφορά και όχι στον ή στην σύζυγο ή στους ανιόντες και κατιόντες αυτού. Η έγγραφη συγκατάθεση του δικαιούχου του τάφου και όταν αυτός δεν υπάρχει του ή της συζύγου και των κατιόντων αυτού, γίνεται ενώπιον συμβολαιογράφου. Εάν εκλείψει ο αρχικός δικαιούχος του οικογενειακού τάφου ως επίσης και οι ανιόντες και οι κατιόντες αυτού τότε ο τάφος αυτοδικαίως επανέρχεται στο Δήμο μετά την παρέλευση πενταετίας από την τελευταία ταφή σε αυτόν.

Άρθρο 7° Αν οι δικαιούχοι χρήσεως οικογενειακών τάφων που παραχωρήθηκαν κατά το παρελθόν κατέλαβαν για οποιοδήποτε λόγω έκταση μεγαλύτερη της αρχικά παραχωρηθείσας, τότε η υπηρεσία του Δήμου θα ενημερώνει εγγράφως τους δικαιούχους να επαναφέρουν τον τάφο στις κανονικές διαστάσεις, που αναγράφονται στην παραχωρηθείσα άδεια κατασκευής οικογενειακού τάφου. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης η υπόθεση θα φέρεται στην Οικονομική Επιτροπή η οποία μπορεί ακόμη και να ακυρώσει την αρχική παραχώρηση χωρίς καμία αποζημίωση στους δικαιούχους και να επιβάλλει πρόστιμο στον εργολήπτη και τον/τους δικαιούχο/χους. Σε περίπτωση καταργήσεως τάφου για οποιαδήποτε αιτία, παραχωρείται στο ίδιο τμήμα αντίστοιχος χώρος προς σύσταση τάφου. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει χώρος στο ίδιο τμήμα παραχωρείται χώρος σε ανάλογο τμήμα με εισήγηση της Υπηρεσίας και απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής.

Άρθρο 8° Σε έκτακτες περιπτώσεις χρησιμοποίησης τάφων χωρίς τίτλο παραχώρησης, η υπηρεσία υποχρεούται εντός προθεσμίας ενός μηνός να καλέσει τους οικείους του ενταφιασθέντος, ή της ενταφιασθείσας, για τη νομιμοποίηση της παραχώρησης. Εάν δεν προσέλθουν, τότε κινείται αυτόματα η διαδικασία που προβλέπεται από τη νομοθεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος (σύσταση οικογενειακού τάφου). Στην περίπτωση που

παρουσιαστούν οι δικαιούχοι στην παραπάνω προθεσμία, ο τάφος περιέρχεται στο Δήμο και διατίθεται κατά τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 9^ο Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου δύναται να παραχωρούνται τάφοι δωρεάν για ενταφιασμό προσώπων, τα οποία με την εθνική και κοινωνική τους δράση προσέφεραν υπηρεσίες στο Έθνος ή στο Δήμο.

Άρθρο 10^ο Οικογενειακοί τάφοι των οποίων οι δικαιούχοι παραιτούνται της χρήσεώς των με συμβολαιογραφική πράξη, περιέρχονται στο Δήμο, ο οποίος διαθέτει αυτούς ελεύθερα και σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Στους τάφους, που καθ' οιονδήποτε τρόπον περιέρχονται στο Δήμο, εφ' όσον σε αυτόν υπάρχουν κατασκευές, γίνεται εκτίμηση της αξίας τους από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου. Στην τιμή μεταβίβασης των τάφων αυτών προστίθεται και η αξία αυτή των κατασκευών. Σε περίπτωση επιθυμίας από το νέο δικαιούχο για αλλαγή των κατασκευών, θα καταβάλλεται η αξία μόνο του παραχωρούμενου χώρου, όπως προβλέπεται. Η Υπηρεσία του Δήμου, εφ' όσον διαπιστώσει ότι για την παραχώρηση των συγκεκριμένων τάφων υπάρχει ενδιαφέρον περισσοτέρων του ενός προσώπων, εισηγείται στην Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, η οποία αποφασίζει για τη διάθεσή τους κατά τον πλέον πρόσφορο τρόπο. Σε Δήμους που δεν λειτουργεί Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, την σχετική απόφαση λαμβάνει το Δημοτικό Συμβούλιο.

Άρθρο 11^ο Η ανακομιδή των οστών σε τάφους πενταετούς ταφής διενεργείται μετά παρέλευση πενταετίας από την ταφή, με ευθύνη των Υπηρεσιών του Δήμου, οι οποίες υποχρεούνται όπως γνωστοποιούν εγγράφως και επί αποδείξει στους συγγενείς του νεκρού την ημερομηνία εκταφής. Παράταση επιτρέπεται μόνο για ένα χρόνο σε ειδικές περιπτώσεις με απόφαση του Δημάρχου ή του αρμόδιου Αντιδημάρχου, ύστερα από εκδήλωση ενδιαφέροντος των οικείων και από εισήγηση των Υπηρεσιών του Δήμου, οι οποίες σημειώνουν ιδιαίτερα ότι η παράταση δεν θα εμποδίσει την ομαλή λειτουργία του νεκροταφείου. Η καταβολή δικαιώματος παράτασης ορίζεται στο άρθρο 26 του παρόντος κανονισμού. Μεταφορά ή εκταφή νεκρών προ της πενταετίας ενεργείται μόνο μετά από παραγγελία εισαγγελέα. Για την ανακομιδή των οστών των ταφέντων νεκρών σε οικογενειακούς τάφους ειδοποιούνται οι δικαιούχοι των τάφων αυτών και οι συγγενείς των ταφέντων και επί παρουσία αυτών ενεργείται η ανακομιδή των οστών. Η ανακομιδή οστών απόρων ενεργείται από την Υπηρεσία και τα οστά τοποθετούνται στο χωνευτήρι, εκτός εάν υπάρχουν συγγενείς, που επιθυμούν την τοποθέτησή τους σε οστεοφυλάκιο. Σε περίπτωση διάθεσης οικογενειακού τάφου, του οποίου δεν υπάρχουν δικαιούχοι, τα οστά που υπάρχουν εντός αυτού τοποθετούνται στο χωνευτήρι, εκτός εάν υπάρχουν συγγενείς που επιθυμούν την τοποθέτησή τους σε οστεοφυλάκιο. Τιμαλφή είδη που προέρχονται από εκταφή παραδίδονται στην αρμόδια Υπηρεσία του Δήμου, καταχωρούνται στο βιβλίο τιμαλφών σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. ζ του παρόντος κανονισμού. Εάν ζητηθούν από τους συγγενείς παραδίδονται επί αποδείξει, εάν όχι μετά από ένα (1) έτος εκποιούνται από την επιτροπή κοιμητηρίων.

Άρθρο 12^ο Η ταφή των νεκρών, η ανακομιδή και μετακομιδή των οστών, ενεργείται μετά από έγκριση της Υπηρεσίας του Δήμου και σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί δημόσιας υγείας.

Άρθρο 13^ο Άποροι ενταφιάζονται δωρεάν στα κοιμητήρια με την προϋπόθεση απόδειξης της απορίας.

Άρθρο 14° Στο δημοτικό κοιμητήριο ενταφιάζεται πας θανών δημότης ή μη, ημεδαπός ή αλλοδαπός χριστιανός ή μη.

Άρθρο 15° Για τον ενταφιασμό των μη ορθοδόξων και γενικώς των αλλοθρήσκων, ο Δήμος υποχρεούται να καθορίσει ιδιαίτερο χώρο (ζώνη) στο κοιμητήριο, εφόσον υπάρχει δυνατότητα, χωρίς αυτό να σημαίνει, ότι δεν δικαιούται να καταργήσει το χώρο αυτό ή να τον ενοποιήσει με άλλους χώρους, αν το επιβάλουν οι λειτουργικές ανάγκες του κοιμητηρίου.

Άρθρο 16° Για τον ενταφιασμό νεκρού σε οικογενειακό τάφο απαιτείται η εξόφληση των τυχών οφειλομένων τελών του οικογενειακού τάφου ο οποίος πρόκειται να χρησιμοποιηθεί.

Άρθρο 17° Η είσοδος και η παραμονή στο δημοτικό κοιμητήριο απαγορεύεται πριν την ανατολή του ηλίου και μετά τη δύση του ηλίου.

Άρθρο 18° Ουδείς νεκρός ενταφιάζεται εάν δεν προσκομισθεί στην Υπηρεσία του Δήμου αντίγραφο ληξιαρχικής πράξης θανάτου, ή ιατρική βεβαίωση προκειμένου περί θνησιγενών βρεφών.

Άρθρο 19° Κάθε εργολήπτης ανεγέρσεως και εξωραϊσμού τάφων διατελεί υπό τον έλεγχο της αρμόδιας Υπηρεσίας του Δήμου.

Άρθρο 20° Απαγορεύεται η εισαγωγή και τοποθέτηση ακατέργαστων υλικών οποιασδήποτε φύσεως στα δημοτικά κοιμητήρια και η εντός αυτού επεξεργασία. Υλικά που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή των τάφων καθώς και προϊόντα εκσκαφής (μπάζα κ.λ.π.) για κανένα λόγο δεν θα παραμένουν στο χώρο των κοιμητηρίων. Σε διαφορετική περίπτωση θα επιβάλλεται πρόστιμο όπως προβλέπεται στο άρθρο 26 του παρόντος κανονισμού. Αδιάλυτα φέρετρα, ρουχισμός κ.λ.π. τα οποία προέρχονται από εκσκαφές απομακρύνονται με ευθύνη του ενδιαφερόμενου ή του εργολάβου. Η υπηρεσία του Δήμου μπορεί να απαγορεύσει την κατασκευή τάφων, όταν διαπιστώνει παράβαση κείμενων διατάξεων, καθώς και την τοποθέτηση διακοσμητικών στοιχείων που θα αλλοιώνουν την εμφάνιση και την ευπρέπεια του κοιμητηρίου.

Άρθρο 21° Απαγορεύονται οι εργασίες στο χώρο των κοιμητηρίων, χωρίς την έγκριση της Υπηρεσίας του Δήμου. Η κατασκευή, διακόσμηση, διαμόρφωση οικογενειακών τάφων ενεργείται κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερόμενου, στην οποία θα αναγράφονται τα στοιχεία του οικογενειακού τάφου, του κατασκευαστή, καθώς και οι εργασίες που θα πραγματοποιηθούν. Ο κατασκευαστής – εργολάβος του έργου, πριν την έναρξη των εργασιών θα καταθέτει σχετική αίτηση στο Δήμο, που θα αναγράφει τα στοιχεία του οικογενειακού τάφου που θα πραγματοποιήσει τις εργασίες. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί παράβαση στην κατασκευή, η Υπηρεσία θα απαγορεύει τις εργασίες μέσα στο χώρο των κοιμητηρίων του συγκεκριμένου κατασκευαστή και θα επιβάλει πρόστιμο, όπως ορίζει το άρθρο 26. Τάφοι στους οποίους για οποιονδήποτε λόγο δεν δύναται να ολοκληρωθούν οι εργασίες κατασκευής, απαγορεύεται να παραμένουν ανοικτοί.

Άρθρο 22° Η Υπηρεσία Εσόδων του Δήμου, η οποία έχει την εποπτεία των κοιμητηρίων πρέπει να τηρεί τα παρακάτω: α) Σχεδιάγραμμα των κοιμητηρίων. β) Σχεδιάγραμμα των οστεοφυλακίων. γ) Βιβλίο οικογενειακών τάφων. δ) Βιβλίο ενταφιασμών. ε) Βιβλίο ανακομιδής οστών. στ) Βιβλίο αδειών κατασκευής τάφων. ζ) Βιβλίο τιμαλφών ειδών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β. ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΩΝ

Άρθρο 23° Τα τέλη και δικαιώματα χρήσεως των δημοτικών κοιμητηρίων ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 19 του από 24-09-1958 Β.Δ περί κωδικοποίησης σε ενιαίο κείμενο Νόμου περί εσόδων των Δήμων και Κοινοτήτων.

Άρθρο 24° Το τέλος και δικαιώματα των δημοτικών κοιμητηρίων καθορίζονται όπως παρακάτω:

- Κοινών τάφων πενταετούς ταφής 75,00 € εφάπαξ.
- Οικογενειακών τάφων 1.550,00 € εφάπαξ.
- Οστεοφυλακίων 155,00 € εφάπαξ.
- Ετήσιο τέλος για κτιστά οστεοφυλάκια 20,00 €.
- Ετήσιο τέλος για οικογενειακούς τάφους 30,00 €.
- Ετήσιο τέλος για μεμονωμένα οστεοφυλάκια 15,00 €.
- Ετήσιο τέλος Δικαιώματος εργολάβου 300,00 €.
- Τάφοι πενταετίας/έτος από 5 έως 10 χρόνια 30,00 €.
- Μετά από 10 χρόνια 80,00 €.

Άρθρο 25° Πρόστιμο λόγω μη απομάκρυνσης υλικών και προϊόντων εκσκαφής ή μη σύννομων εργασιών σε κατασκευαστές – εργολάβους τάφων 1.500,00 €.

Άρθρο 26° Τα παραπάνω τέλη και δικαιώματα αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 27° Οστά νεκρών από τάφους πενταετούς ταφής, των οποίων οι συγγενείς δεν έδειξαν ενδιαφέρον για την ανακομιδή και διαφύλαξη των οστών, μεταφέρονται και εναποτίθενται εντός των χωνευτηρίων.

Άρθρο 28° Παντοειδείς δωρεές δημοτών υπέρ των δημοτικών κοιμητηρίων γίνονται αποδεκτές από το Δήμο, σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία και χρησιμοποιούνται σύμφωνα με την επιθυμία των δωρητών, εφ' όσον δεν αντίκειται στον νόμο ή την ηθική.

Άρθρο 29° Ταφές, εκταφές και άλλα δικαιώματα ή πραγματικές καταστάσεις που έχουν δημιουργηθεί με βάση τους προϋφιστάμενους κανονισμούς λειτουργίας των δημοτικών-κοινοτικών κοιμητηρίων, εξακολουθούν να ισχύουν σύμφωνα με όσα προβλέπονταν σε αυτούς μέχρι τη λήξη των δικαιωμάτων.

Ο παρών κανονισμός θα αρχίσει να ισχύει μετά την ψήφιση - έγκρισή του από το Δημοτικό Συμβούλιο και την κατά νόμο δημοσίευση του και παύουν να ισχύουν οι προηγούμενοι.

Ο σεβασμός προς τους νεκρούς,
κριτήριο πολιτισμού !!!